అడ్డుదారి

సాంబశివంగారు భయస్థులని లోకంలో ఒక ప్రతీతి వుంది. కానీ ఆ ప్రతీతి పూర్తిగా నిజంగాదు. ఆయన భయం ఓ పరిమిత వలయంలో గిరికీలు కొడుతుంది. ఆ వలయానికి ఆవలివైపున సాంబశివంగారు ధైర్యంలో నెపోలియనులాంటి మనిషి, ఆయనకు చీకటి, దయ్యాలు, అంటురోగాలు, మృత్యువు ఇలాటివి భయకారణాలు గావు. నెపోలియన్ అంతటి వీరుడు గదూ మరి. ఆయనకు ఉష్ అంటే కలుగుల్లోకి పారిపోయే ఎలుకలంటే చెప్పరానంత భయమని చెబుతారు. సరిగ్గా అలాగే సాంబశివంగారికి తమ ఉద్యోగానికి సంబంధించిన భయా లెక్కువ. టీచింగు నోట్సు రాయకపోతే హెడ్మాస్టరు ఏమంటాడో! వేళకు బడికి చేరుకోకపోతే లేటుమార్కు పడుతుందేమో! 'కొశ్చిన్‌పేపరు' అవుటయిపోతే పైఅధికారులు తనపైన తగుచర్య తీసుకుంటారేమో! సాంబశివంగారి కిలాటిభయాలు ఒకటిపోతే ఒకటి ఎదురౌతూనే వుంటాయి. జీవితంపట్ల సాంబశివంగారి తాత్విక దృక్పథాన్ని శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తే యిందుకొక కారణం కనిపిస్తుంది. చావడంగానీ బ్రతకడంగానీ మనచేతుల్లో లేదు. నువ్వు పురుగు, పుట్రా వుంటాయనీ చీకటిల్లో బయటికి పోకుండా యింట్లోనే కూచోవచ్చు.పరీక్షిత్తు కూడా అలాగే చేశాడు. చివరికేమైంది?... బ్రతికినంతవరకు పొట్టపూడ్చుకోక తప్పదు. అందుకు ఉద్యోగనిర్వహణ వినాగత్యంతరం లేదు. ఏది లేకపోతే తనకు బ్రతుకులేదో దాన్ని శ్రద్ధగా లోపరహితంగా నిర్వర్తించడం మానవుడి కర్తవ్యంగాదా మరి!

ఇక పార్వతమ్మ ఉందంటే, ఆమెధోరణి యిందుకు పూర్తిగా విరుద్ధం, దేనికోసమైతే భయపడి లాభం లేదో, దానికోసమే భయపడడం ఆవిడ స్వభావం. వీధిలో నిల్చుని ఓ బిచ్చగాడు 'అమ్మా! ఆకలి' అని అరుస్తాడు. 'వెళ్లా, వెళ్ళు, ఇంకా అన్నం కాలేదు' అన్నమాట పార్వతమ్మ నాలుక చివరిదాకా వస్తుంది. కానీ అంతలోనే- ఒకభయం ఆ మాటకు అడ్డు తగులుతుంది. 'ఇకపైన రాబోయే జన్మలో తనే ఆవిధంగా ముష్టికి వచ్చి ఆ బిచ్చగాడే

యింటి యజమానుడై తనని వెళ్ళిపొమ్మని కసురుకుంటే!' అభయంతోనే పార్వతమ్మ బిచ్చగాడికి పట్టెడన్నం విదిలిస్తుంది.

'ఈ రోజు ఓ కుఱ్ఱాడి లెంపలు వాయించేశాను' అంటారనుకోండి, సాంబశివంగారు, ఆయనలా అనగానే పార్వతమ్మలోభయం చెలరేగుతుంది. "ఊరివారి బిడ్డను నగరివారు కొడితే, నగరివారి బిడ్డను నారాయణుడు కొడతా' దంటారు. ఈయనకూ నలుగురు బిడ్డలున్నారు. ఈయన వాడినెవడినో కొట్టినందుకు ప్రతిఫలంగా, వీళ్ళను మరెవరైనా చావబాదితే?'

ఆ లాంటి సాంబశివంగారికీ, ఇలాంటి పార్వతమ్మకూ ఓరోజు సాయంత్రం జరిగిన సంభాషణతో ఈ కథ ప్రారంభమవుతుంది.

ఆ సాయంత్రం సాంబశివంగారు హడావుడిగా స్కూలునుంచి యింటికి వచ్చారు. చేతి సంచీలోనుంచి కాగితాలకట్టని పైకితీసి టేబిల్ పైన వుంచారు. కళ్ళజోడు తీసి, అంగవస్త్రంతో తుడుచుకుంటూ "ఇదిగో ఏమిటే....ఎక్కడున్నావ్" అని లోపలికి కేక వేశారు.

"ఏమండీ! ఏం కావాలి?" అంది నింపాదిగా వంటగదిలోనుంచే పార్వతమ్మ.

"బ్రతికాను! 'నరుడా ఏమి నీకోరిక' అని అడిగావు కావు. ఆ తాళం చెవి యిలా తీసుకురా" అన్నారు సాంబశివంగారు.

స్కూలునుంచి యింటికిరాగానే సాంబశివంగారు తాళంచెవికోసం కేక వేయడమన్నది నెలకంతా ఒక్కసారి మాత్రమే జరిగే సంఘటన! ఆయనలా కేకవేస్తారు. పార్వతమ్మ తాళం చెవి తెచ్చియిస్తుంది. ఆయన పెట్టెతీసి జేబులోని దబ్బును అందులో భద్రపరుస్తారు.

కానీ ఈదఫా అలాటిదేమీ జరుగలేదు. సాంబశివంగారు పెట్టెలోని బట్టల్ని అటూ యిటూ తొలగదోసి, టేబిలుపైన పెట్టిన కాగితాల కట్టను తీసి అందులో వుంచి మూతవేసేశారు.

"అదేమిటండీ! ఎక్కడవేస్తే అక్కడ పడివుండే కాగితాల్ని అలా జాగ్రత్త చేస్తున్నారు". అంది పార్వతమ్మ. ఉద్యోగులందరిలోనూ బడిపంతుళ్ళపట్ల లోకులకు చిన్నచూపు వున్నట్లే, బడిపంతుళ్ళ యిళ్ళల్లో అన్ని వస్తువులకన్నా కాగితాలకూ, పుస్తకాలకు కనీసపు గౌరవాదరణలు లభ్యమౌతున్నాయి. ఓసారి పార్వతమ్మ ఉట్టిలో పాలచెంబుపైన వుంచిన మార్కుల రిజిష్టరు, పిల్లికి చెంబుకు జరిగిన సంఘర్షణలో, నీళ్ళతబిటిలలో పడి 'మార్కుల రాజ్యంలో గరీబు నవాబు అంతరాలు మాసి సోషలిజం సిద్ధించిన సంఘటన, యిందుకు ప్రబలనిదర్శనం!

పార్వతమ్మ అమాయకత్వానికి సానుభూతి ప్రకటిస్తున్న వారిలా మెల్లగా నవ్వుతూ సాంబశివంగారు "ఓసి వెర్రి మొహమా! అవేం కాగితాలనుకున్నావు? గవర్మెంటు పరీక్ష పేప్లరు, రాక రాక యింత కాలానికొచ్చాయి. ఒక్కొక్క పేపరుకూ ముప్పావలా చొప్పున నాలుగువందల పేపర్లకు మూడువందలు ఒక్కసారిగా కళ్ళబడతాయన్నమాట; ఏమిటనుకున్నావో" అన్నారు.

"మూడొందలే! వాడెవడండీ, యింతగా డబ్బును రాసిపోసుకున్న పుణ్యాత్ముడు! ఇలా అందరికీ డబ్బుదోచిపెడ్తే వాడి సంసారమేం గటెక్కనబ్బా!" పార్వతమ్మ ముక్కుమీద వ్రేలేసుకుని విస్తుపోసాగింది.

సాంబశివంగారు చిరాకుతో నుదురు చిట్లించి "ఐనా నీకు బోధపరచడం ఎవరి చేతనౌతుంది? ఇవి గవర్నమెంటువాళ్ళు స్వయంగా నడిపే పరీక్షలతాలుకూ పేపర్లన్నమాట. గవర్మెంటు వాళ్ళకేం డబ్బుకు కొదవా?' అన్నారు.

"అంతగా డబ్బుకు కొదవలేనివాళ్లు, మీరు ప్రతివారమూ బోలెడన్ని పుస్తకాలు సరిచూస్తున్నారుగదా, పుస్తకానికొక పావలా చొప్పున పారేయగూడదటండీ?"

"అది ఉద్యోగరీత్యా తప్పనిసరిగా చేయవలసిన పని. ఇది అదనంగా చేయవలసివస్తున్న పని, దానికి, దీనికి తేడావుంది."

పార్వతమ్మ కాసమాధానమేమీ తృప్తికరంగా లేదు. అయినా మూడువందల రూపాయలు లభ్యం కాబోతున్నాయి గనుక ఏరాజు ఏ రాజ్యం పాలిస్తే మనకేమన్న తృప్తితో ఆమె లోపలికి వెళ్ళిపోబోయింది.

"ఇదుగో" అని మళ్ళీ ఆమెను దగ్గరికి పిలిచి "నీ నోట్లో నువ్వు గింజయినా నానదు. మనకు పేపర్లొచ్చాయన్న సంగతి వీధిలో నిలబడి బాకా వూదేసేవు! చాలా రహస్యంగా వుండాలి, తెలుసా!?" అన్నారు సాంబశివరావు.

"పైగా యిదొకటా! ఐనా ఆ పేపర్ల గొడవ నా కెందుకండీ! ఏమో, డబ్బువస్తుందంటున్నారు. వస్తే, గీస్తే అమ్మాయికి రెండు జతల గాజులు చేయించండి. పెళ్ళికన్నీ ఒక్కసారిగా చేయాలనుకుంటే, మనవల్ల కాదు."

"మరి నాకు గడియారమో" అంటూ గదిలోనుంచీ బయటికి వచ్చాడు, అంత వరకూ తల్లిదండ్రుల ప్రసంగాన్ని వింటూ వుండిన శంకరం.

"అది నువ్వు పరీక్ష పాసైతే, ఆ తరువాతి మాట" సూటిగా బదులు చెప్పారు సాంబశివంగారు.

"వాడెందుకు పరీక్ష కాడండీ, మీరు మరీనూ! ఇదివరకెన్నిసార్లు వాడు పరీక్షకాలేదు? ఇచ్చేవాళ్ళు సరిగా మార్కులిస్తే కుర్రాళ్ళెందుకు పరీక్షకారు?" అంది పార్వతమ్మ.

"అదీ! నాన్నగారికి పేపర్లొచ్చిన ఈ శుభసమయంలో నువు గట్టిగా అడగవలసిన మాట అదేనమ్మా!" అన్నాడు శంకరం.

"బాగా వ్రాసి ఏడిస్తే, మార్కులు వాటంతట అవే వస్తాయి. ఎందుకు రావు?" అంటూ సాంబశివంగారు కాళ్ళూ, చేతులు కడుక్కోడానికి పెరట్లోకి వెళ్ళారు.

◆ ◆ ◆

నాలుగు రోజుల తర్వాత ఓ సాయంత్రం యింట్లో ఏదో పనిచేసుకుంటున్న పార్వతమ్మకు "సార్, సార్" అని ఓ అపరిచిత కంఠం పిలవడం వినిపించింది.

"ఎవరూ, ఎవరు" అంటూ ఆమె బయటికి రాబోతుండగా, ఆగంతకుడే వరండా దాటుకుని హాల్లోకి వచ్చేశాడు.

వచ్చినవాడు, బరువుగా వున్న చేతి సంచిని గోడకానించి "నమస్కారమండీ" అంటూ పార్వతమ్మకు చేతులు జోడించాడు.

ఏ అమ్మగన్న బిడ్డోగానీ,అంత ఒడ్డూ పొడవూవున్న యువకుడు చేతులెత్తి తనకు నమస్కరించినందుకు పార్వతమ్మకు ప్రాణం చచ్చిపోయినట్టయింది. 'అయ్యో, పాపం, అని మనసులో నొచ్చుకుంటూ "కూచో నాయనా కూచో! ఏ వూరు బాబూ" అని ఆమె ఆప్యాయంగా పలకరించింది.

ఆగంతకుడు గోడకానుకుని, ఏదోనేరం చేసిన వాడిలా తలవంచుకుని నేలవైపు చూస్తూ "విశాఖపట్నం నుంచి వస్తున్నానండీ!" అన్నాడు.

"విశాఖపట్నంనుంచే! అమ్మో, అంత దూరమే! ఎవరికోసం వచ్చావు నాయనా" అంది పార్వతమ్మ.

ఆపరిచితుడీసారి పైకప్పుకేసి చూడ్కులు నిగుడించాడు. ఆ తరువాత, విశాఖపట్నం నుంచి రైల్లో ప్రయాణం చేసి వచ్చినందుకు తార్కాణగా నల్లగా మాసిపోయివున్న తన దుస్తులవైపోసారి చూచుకున్నాడు. గుబురుగా పెరగనుంకిస్తున్న గడ్డాన్ని ఒకసారి ఎడమ చేతితో పరామర్శించుకున్నాడు. ఇన్నీ చేసిన తర్వాత ఏడుపు మొగం పెట్టి "పంతులుగారు లేరండీ?" అన్నాడు.

పార్వతమ్మ మేడమెట్లు దగ్గరకువెళ్ళి "ఏమండోయ్! మిమ్మల్నే! ఇలారండి" అని సాంబశివంగారిని పిలిచింది.

చేస్తూచేస్తూవున్న పనిని మధ్యలోవిడిచిపెట్టి, ఎర్రసిరాకలాన్ని అలాగే చేతిలో వుంచుకుని సాంబశివంగారు మెట్లుదిగి క్రిందికి వచ్చేశారు.

"మీకోసం ఈ అబ్బాయెవరో విశాఖపట్నం నుంచీ వచ్చాడటండీ" అంటూ పార్వతమ్మ ఆయువకుణ్ణి సాంబశివంగారికి పరిచయం చేసి పెట్టింది.

"నాకోసమా! ఆ అబ్బాయా? ఎందుకొచ్చావయ్యా?" అన్నారు సాంబశివంగారు.

ఆగంతకుడు కాసేపు దిక్కులు తోచని వాడిలా నిస్తబ్దుడై వుండిపోయాడు. కళ్లల్లో క్రమ్ముకుంటున్న కన్నీటిని ఆ భార్యభర్త లెక్కడ చూచిపోతారోనని దుఃఖాన్ని ఆపుకోడానికి వృథాప్రయత్నాలు చేశాడు. కానీ అతడు నోరు తెరిచే సరికి కంఠం గద్గదికమే అయిపోయింది.

"మాది చాలా పేదకుంటుంబం సార్! మా నాన్నగారికి కళ్ళు కనపడవు. అక్కడా, యిక్కడా చాకిరీచేసి ఇందాకా మా అమ్మే కాపురాన్ని నెట్టుకొచ్చింది. వాళ్ళ ఆశలన్నీ నాపైనే వున్నాయిసార్! వాళ్ళు ఒకపూటతింటే, రెండుపూటలు తినకుండా నన్ను చదివించారు. నేను పరీక్ష ఫెయిలయ్యానంటే వాళ్ళగుండెలు పగిలిపోతాయి. ఇవి చేతులుగావు, కాళ్ళనుకోండిసార్...."

చేతుల్ని దూరంగా తీసుకుంటూ సాంబశివంగారు "ఏమిటయ్యా నీ గొడవ? నువ్వు పరీక్ష ఫెయిలు కాబోతున్నందుకు, నాకూ సంబంధమేమిటి?" అన్నారు.

"అన్ని సబ్జెక్టుల్లో బాగానే వ్రాశాను. సార్! దేనిలోనూ ఫిఫ్టీ పర్సంటుకు తగ్గదు. ఒక్క ఇంగ్లీషులో మాత్రమే డౌట్‌గా వుంది. ఇంగ్లీషు పేపర్లు మీ దగ్గరికొచ్చాయని తెలిసింది...."

"నా దగ్గరకా: పేపర్లొచ్చాయా? అబద్ధం. నాకు పేపర్లే రాలేదే!"

పార్వతమ్మ సాంబశివంగారు నిండుచెరువులో నీళ్ళే లేవంటున్నందుకు ఆశ్చర్యపడకుండా వుండలేకపోయింది. ఈయన సత్యహరిశ్చంద్రుడు గాకపోయినా, పచ్చి అబద్ధాన్ని కుండ బద్ధలుకొట్టినట్టుగా చెప్పేయగలడని ఆమె ఏ నాడూ అనుకోలేదు!

"మీ రలాగంటే నేనేం చెప్పగలను సార్?" అంటూ ఆగంతకుడు వేళ్ళు నలుపుకోసాగాడు.

క్షణక్షణానికీ విచారమేఘాలు అలముకుంటున్న అతడి ముఖాన్ని చూస్తుంటే పార్వతమ్మకు గుండె తరక్కుపోసాగింది. ఇంగ్లీషు పేపరులో మార్కుల సంగతి ఎలావున్నా మొదట అతనికి పట్టెడన్నం చాలా అవసరమనిపించింది పార్వతమ్మకు!

"నువ్వెప్పుడు భోంచేశావు బాబూ?" అంది పార్వతమ్మ.

"విజయవాడలో రైలాగితే పెరుగన్నపు పొట్లం ఒకటి కొనుక్కున్నానండీ! ఆతరువాత బిట్రగుంటలో ఓకాఫీ త్రాగాను. గూడూరి కొచ్చేసరికి బాగా రాత్రయిపోయింది...."

సాంబశివంగారు అతడివైపు చూచి ముఖం చిట్లించుకున్నారు. ఆ చిట్లించుకోడంలో ఈవ్యవహారం ఆయనకేమాత్రమూ నచ్చలేదన్న భావం ఎవరికైనా వ్యక్తమవుతుంది, ఒక్క పార్వతమ్మకు తప్ప!

"నాకెలాగూ యిరవై మార్కులులొస్తాయి సార్! మీరింకొక పదిమార్కులు..."

సాంబశివంగారు కోపాన్ని పిలిచారు. అది పిలవగానే పలికింది!

రూక్షవీక్షణాలతో ఆయన ఆగంతకుణ్ణి దహించివేస్తూ "నీకు మంచి మాటలతో చెబుతున్నాను. పోనీ అని వూరుకున్నాను గానీ లేకపోతే, ఓ చీటీ వ్రాసి పంపి పోలీసుల్ని రప్పించడం నాకొక పెద్దపనిగాదు. వీలైనంత త్వరగా యిక్కడినుంచి వెళ్ళిపోవడం నీకన్నివిధలా శ్రేయస్కరం" అని ఆదరాబాదరాగా మెట్లెక్కి మేడపైకి వెళ్ళిపోయారు.

ఆయన మేడపైకి వెళ్ళిపోవడ మేమిటి, క్రికెట్ బ్యాటు వూపుకుంటూ శంకరం లోపలికి రావడమేమిటి, రెండూ ఒక్కసారే జరిగాయి.

"నువ్వావున్నావు, ఎందుకురా శంకరం! ఈ అబ్బాయిని చూడు, ఏంలేదు, పది మార్కుల భాగ్యానికి విశాఖపట్నంనుంచీ ఈ వూరొచ్చాడు! మరి మీ నాన్నగారే మైనా చెబితే వినేరకమా! తెట్టతేరకు యితడిపైన మండిపడిపోతున్నారు." అంది పార్వతమ్మ.

తండ్రిగారి పెడసరితనాన్ని తల్లిభోళాతనాన్ని బాగా గుర్తెరిగిన శంకరం ఈ పరిస్థితిలో ఏం చెప్పడానికీ తోచక మౌనంగా వుండిపోయాడు.

ఆగంతకుడు చేతిసంచీ పైకితీశాడు. అందులోవున్న వాటిని ఒక్కొక్కటిగా తీసి టేబిలుపైనవుంచాడు. ఓడజను కమలాపళ్ళు ఒక చేపు ఆరటిపళ్ళు పువ్వులు...

"అయ్యో పాపం! ఇవ్వన్నీ ఎందుకు తీసుకొచ్చావుబాబూ?" అంది పార్వతమ్మ.

అతడు మళ్ళీ ఒకసారి పార్వతమ్మకు నమస్కరించాడు. ఓచీటీపైన నంబరువేసి, దాన్ని జాగ్రత్తగా టేబిల్ పైనవుంచి "ఎంతో ఆశగా యింత దూరం వచ్చాను. మేష్టరుగారు కోపంగావున్నారు. నేనింకా యిక్కడేవుంటే ఆయనకు మరీ కోపం వస్తుంది. పాలముంచినా, నీటముంచినా మీదేభారం" అంటూ అతడు తిరిగిచూడకుండా బయటకు వెళ్ళిపోయాడు.

◆ ◆ ◆

వెండితెరపైకి వచ్చివెళ్ళిపోయే బొమ్మలా ఆ విశాఖపట్నం యువకుడు సాంబశివం గారింటికి వచ్చి, విఫలమనోరథుడై, వచ్చిన దారి వెంబడేతిరిగి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత ఐదారునెలలు గడిచిపోయాయి. ఈ అయిదారు నెలలుగా అప్పుడప్పుడు అతని ప్రసక్తి ఆ యింట్లో పొడసూపుతూనే వుంది.

"పాపం, అతడు పరీక్ష తప్పిపోయివుంటాడు. అంటే ఏమన్నమాట? ఆ సంసారం మీ పుణ్యమా అని చిదికిపోయి వుంటుంది. ఆ కళ్లుగానని కబోది ఏమైపోయాడో? ఇంటింటా చాకిరిచేసి కొడుకును చదివించిన ఆ తల్లిప్రాణం ఎంతగా వుసూరుమందో? ఆ పాపం మనల్ని కట్టి కుదుపక మానుతుందటండీ?"

ఇలా భార్యతనని దెప్పినప్పుడల్లా సాంబశివంగారు ఆమెకు కటువుగా సమాధానం చెబుతూనే వున్నారు.

"నువ్వు నూరు చెప్పు, వెయ్యి చెప్పు, నేను చేస్తున్నది నౌఖరీ, నౌఖరీ అంటే నోటిమాటగాదు. బాగా చేసినంతవరకూ మెప్పుదల వుండదు. కానీ దారితప్పి డ్యూటీలో తప్పటడుగు వేశానో, నీకు కీడు మూడినట్టే! ఎక్స్ప్లనేషన్ అడగొచ్చు. ఇంక్రిమెంట్ కట్ చేయవచ్చు. నాలుగు నెలలు సస్పెండ్ చెయ్యవచ్చు. లేదా అమాంతంగా "వూస్ట్"చేసి వెళ్ళిరమ్మనవచ్చు! ఏం చేసినా నీ కెవడుదిక్కు? నీ నీతి, నిజాయితీ నిన్ను కాపాడలేకపోతే, ఆ తరువాతి భగవంతుడు సైతం కాపాడలేడు. నువ్వమాయకురాలివి! నీకు లోకంపోకడేం తెలుసు? ఈ రోజుల్లో సజావుగా ఒకపనిచేసి సత్ఫలితం సాధించదానికి ప్రతివాడూ బద్ధకిస్తున్నాడు. ఉద్యోగి వున్నాడనుకో, బాగా శ్రమపడి పనిచేయడానికి బదులు, పై అధికారులమీద ముఖస్తుతుల పన్నీరు చిలకరించి ప్రమోషనులు సాధించుకుంటున్నాడు. ఆడబిడ్డగన్న తల్లిదండ్రులున్నారనుకో, కాళ్ళరిగిపోయేటట్టు తిరిగి వరుణ్ణి వెదికి తెచ్చి కన్యాదానం చేసి సాగనంపడానికి పాలుమారుతున్నారు. వాళ్ళు పడవలసిన శ్రమంతా ఆ అమ్మాయే పడవలసివస్తోంది! ఇక కుర్రాళ్ళున్నారనుకో, వీళ్ళు చదువరు. రేపు పరీక్షనగా ఈ రోజు రాత్రి సినిమాకు వెళ్ళొస్తారు. వీలయినంత వరకూ పరీక్షలో కాపీ కొట్టడానికి ప్రయత్నిస్తారు. అది సాధ్యంకాకపోతే యిలా గోవువెంట దగిలే కోడెమాదిరిగా ఆన్సర్సుపేపర్లని వెదుక్కుంటూ దేశయాత్రకు సన్నద్ధులవుతారు. నువ్వు మనవూరినుంచీ రామాపురం వెళ్ళాలనుకో! హాయిగా తారురోడ్డు వెంబడే నడిచిపోతే పన్నెండుమైళ్లు. అలా కాదని అడ్డుదారిపైన వెళ్తే, దూరంలో నాలుగు మైళ్ళు తగ్గుతుంది. నిజమే! కానీ కాలికి రాళ్ళుతగలొచ్చు. ముళ్లు గుచ్చుకోవచ్చు, కాలు జారడంవల్ల మనిషి బురదలో పల్టీ కొట్టినా కొట్టవచ్చు. వానా వంగిడీవస్తే తలదాచుకోడానికి వారపు? తడిసి ముప్పందుం కావచ్చు. అందుకనే నాకు అడ్డుదోవలంటే ఒళ్ళుమంట...."

అంతగాదు, సాంబశివంగారు మరింతగా విడమరిచి చెప్పినా పార్వతమ్మను పాపభీతి వదలిపెట్టేదిగాదు. "అయ్యో, ఆ కుర్రాడింకా నా కళ్ళల్లో మెదలుతున్నాడండీ! పాపం, ఆ

కాపురమేమయిందో, ఆ తల్లి ఎంతగా ఏడ్చిందో...." పాచిపళ్ళదాసరి పాటలా ఈ గోల యింట్లో వుండి వుండి పునరావృత్తమవుతూనే వుంది.

ఇంతలో శంకరానికి ఉద్యోగం దొరికి, అతడు ఉద్యోగరీత్యా అతడు విశాఖపట్నం వెళ్ళి వెళ్ళిన పదిరోజులకు ఆ క్రింది వుత్తరం గనుక వ్రాయక పోయివుండి నట్లయితే సాంబశివంగారిని ఈ పీడ జీవితాంతంవరకూ వెన్నంటుతూనే వుండేది!

"పూజనీయులైన, తల్లిదండ్రులకు నమస్కారాలు" అంటూ ప్రారంభమైంది ఉత్తరం.

"ఈ వూరు సురక్షితంగా చేరినాను ఇక్కడి హోటళ్ళలో ఆహారపదార్థాలు మన యింటి భోజనమువలే రుచిగా, శుచిగా వున్నవి. ఈ పట్టణము సముద్రతీరమున వుండుటచేత మండువేసంగిలో సైతము ఇక్కడ ఎండలు తీక్షణముగా వుండవని చెబుతున్నారు. ఆఫీసు పనుల తొందరలో వ్యవధి లేనందువలన, మిగిలిన విశేషములను మరుజాబులో వ్రాయగలను. అన్నింటికన్నా ముఖ్యమైన విశేషం ఒకటి వున్నది. ఆరునెలలకు మునుపు మార్కులకోసం మన యింటికి వచ్చిన యువకుడు మొన్న బజారులో ఎదురయ్యాడు. నన్ను గుర్తుపట్టని వాడిలా, చూచీచూడనట్టు వెళ్ళిపోబోయాడు. నేనే అడ్డుతగిలి పలకరించాను. నేనెవరినో తనకు తెలియదని అతడు నన్ను దాటుకుని చరచరా వెళ్ళిపోయాడు. ఆ తరువాత నేనతణ్ణి గురించి విశ్వసనీయవర్గాల్లో వాకబుచేయగా, అతడు యస్.యస్.ఎల్.సి. పరీక్షకు కాదుగదా, రెండోఫారం పరీక్షకుగూడా కూర్చుని ఎరుగడని తెలియవచ్చింది. పరీక్షకు కూర్చుని పేపర్లు తెగలేసిన విద్యార్థులదగ్గర ధారాళంగా డబ్బుతీసుకుని, అతడు వాళ్ల తరఫున మార్కుల వేటకోసం బయల్దేరుతాడనీ, ప్రతి సంవత్సరమూ మార్చి అక్టోబరు-- రెండు సీజన్లకు కలిసి వెయ్యో, రెండువేలో కళ్ళ జూడగలుగుతున్నాడనీ తెలిసింది. ఈసారి అతడెప్పుడైనా కనిపిస్తే తీరికసమయాల్లో అమెచ్యూర్ నాటక సంస్థలో చేరి నాటక కళాసేవ చేయమని సలహా యిద్దామను కుంటున్నాను--"

ఉత్తరం పూర్తిచేసి సాంబశివంగారు పార్వతమ్మకేసి చూచారుగదా, ఆమె ముఖాన కత్తివేటుకు నెత్తురుచుక్కలేదు!

❀ ❀ ❀